

ПРОБЛЕМАТИКА ЛІНГВОАКСІОЛОГІЇ В ІНТЕРПРЕТАЦІЇ Л. А. ЛИСИЧЕНКО

У статті розглянуто основний науковий доробок професора Л. А. Лисиченко у світлі теорії прагмалінгвістики, зокрема лінгвоаксіології. Визначено концептуальні погляди дослідниці на мовну картину світу, що просякнута оцінкою, типи лексичних і граматичних значень з урахуванням їх прагматичних компонентів (оцінність, емоційність, експресивність, стилістична й стильова тональність). Подальшої розробки потребують погляди вченої на об'єктивне й суб'єктивне лексичне значення, а також учення про агентивні імена оцінки – віддієслівні похідні, що містять значний прагматичний потенціал, мають широкі можливості для вираження аксіологічних значень.

Ключові слова: прагмалінгвістика, лінгвоаксіологія, граматики оцінки, мовна картина світу, категорія оцінки, лексичне й граматичне значення, об'єктивне й суб'єктивне значення, віддієслівні агентивні імена оцінки.

Kovtun O. The Problems of Linguoaxiology in the Interpretation of L. A. Lysychenko. This scientific study examines the main scientific work of the Professor L. A. Lysychenko in the light of the theory of linguoaxiology (more broadly, pragmalinguistics) and defines the conceptual views of the researcher in this perspective. The following tasks are set: (a) to clarify L. A. Lysychenko's approaches to understanding the linguistic picture of the world, which is imbued with evaluation, the consolidation of evaluative words and meanings in it, distinguishing types of lexical and grammatical meanings taking into account their pragmatic components (valuability, emotionality, expressiveness, stylistic tonality), (b) to represent the researcher's views on objective and subjective types of lexical meaning, (c) to characterize the doctrine of agentive nouns of evaluation – verb derivatives containing significant pragmatic potential, wide possibilities for expressing axiological values and meanings, representation of evaluative bivalence, which is important to study from the perspective of grammar of evaluation.

The analysis of L. A. Lysychenko's research work demonstrates that the researcher considered the problems of lingua axiology aspectually, emphasizing that evaluations (a) are consistently and uniquely reflected in the LPW, (b) are contained in the structure of lexical (core or periphery) and grammatical (using the example of the analysis of the lexical and grammatical meaning of verbal agent nouns) meanings. Although the scientist (c) posed the problem of distinguishing objective and subjective values, she did not outline the types of subjective values. Therefore, this question remains open.

The research carried out by L. A. Lysychenko in the focus of the definition of grammaticalization of axiologicality allows us to see the dynamics in the grammatical system as well, forms a new perspective on traditional grammatical issues and, accordingly, contributes to the development of grammatical science itself, in particular grammatical pragmatics, axiological pragmatolinguistics, grammar of evaluation.

Keywords: *pragmatolinguistics, linguoaxiology, grammar of evaluation, linguistic picture of the world, category of evaluation, lexical and grammatical meaning, objective and subjective meaning, verbal agentive nouns of evaluation.*

Вступ

На сучасному етапі розвитку лінгвістичної науки, коли на передньому плані постала проблема взаємозв'язку та взаємодії синтактики, семантики й прагматики, вивчення своєрідності моделювання оцінних смислів набуло особливої актуальності. Цей напрям досліджень презентує антропоцентричну функційно-прагматичну парадигму сучасної лінгвістики. Професор Л. А. Лисиченко ще у 2008 році справедливо наголошувала, що «актуальним сьогодні є вивчення і характеристика мови як картини світу» (Лисиченко, 2008: 4). І ця актуальність не вичерпала себе й через 15 років після висловленої думки. Саме під цим кутом зору Л. А. Лисиченко схарактеризувала лексичний склад української мови, зокрема і його аксіологічний вимір, що розглянуто насамперед у монографіях «Лексико-семантична система української мови» (Лисиченко, 2006), «Багатозначність у лексико-семантичній системі: структурний, семантичний, когнітивний аспекти» (Лисиченко, 2008) та «Лексико-семантичний вимір мовної картини світу» (Лисиченко, 2009). Учена не оминула увагою і проблему своєрідності моделювання прагматичних смислів, оцінних значень, системи конотацій, адже кожний «об'єкт дійсності можна оцінити за відповідними критеріями, розглянувши його як сукупність ознак, що оцінюються. З огляду на це оцінка виступає не тільки як пізнання, але і як те, що допомагає розрізняти властивості конкретного предмета або явища, що пізнається» (Космеда, 2006: 306).

Мета пропонованої наукової студії – розглянути основний науковий доробок професора Л. А. Лисиченко у світлі теорії лінгвоаксіології (ширше – прагмалінгвістики) й визначити концептуальні погляди дослідниці в цьому ракурсі. З метою співвідносяться такі завдання: а) з'ясувати підходи Л. А. Лисиченко до розуміння мовної картини світу, що наскрізь просякнута оцінкою, типів лексичних

і граматичних значень з урахуванням їх прагматичних компонентів (оцінність, емоційність, експресивність, стилістична й стильова тональність); б) репрезентувати погляди дослідниці на об'єктивний й суб'єктивний типи лексичного значення; в) схарактеризувати вчення про агентивні імена оцінки – віддієслівні похідні, що містять значний прагматичний потенціал, широкі можливості для вираження аксіологічних значень, репрезентацію оцінної бівалентності.

Методи дослідження

Для характеристики методологічних засад концептуальних теоретичних положень професора Л. А. Лисиченко щодо постулатів лінгвоаксіології актуалізовано метод *концептуально-аналітичного аналізу*; для виокремлення поглядів ученої на питання прагматичних, зокрема й аксіологічних значень та смислів використано *аксіологічний метод*. Для узагальнення дослідницького матеріалу, його класифікації і групування залучено *описовий метод*, а також *класифікаційний аналіз*, прийом *побудови аксіологічних опозицій*. Для розгляду наукового дослідницького тексту використано *інтерпретаційний метод* та метод *дискурсивного аналізу*.

Виклад основного матеріалу

Основні постулати концепції вченої щодо розуміння категорій прагмалінгвістики та лінгвоаксіології. Професор Л. А. Лисиченко розмірковує над природою «емоційно-експресивного забарвлення слова», актуалізуючи цей образний термін, наголошуючи, що окреслене прагматичне значення «зумовлене позамовними факторами» (Лисиченко, 2006: 20). Погляди Л. А. Лисиченко на розуміння категорій оцінки й експресивності виражені в таких ключових тезах дослідниці:

1) «у процесі пізнання людина не об'єктивістськи вивчає явища оточуючого світу, а визначає певні відношення між собою і явищем світу, оцінює його роль у своєму бутті: добре і зле, шкідливе і корисне, гарне і погане і т. ін.» (Лисиченко, 2006: 20); простежуємо вербалізацію дихотомійних аксіологічних параметрів;

2) «у багатьох словах експресивно-оцінний елемент може бути звичайно мало помітним, але сам він є потенційною базою для численних експресивних слововживань у загальнонародному та індивідуальному мовленні...» (Лисиченко, 2006: 20);

3) «експресивний елемент слова може виразно виступати при виникненні похідних значень слова» (Лисиченко, 2006: 20);

4) «експресивний компонент лексичного значення може бути мотивованим, тобто ми виразно відчуваємо причини такої оцінки» (Лисиченко, 2006: 21);

5) однак «емоційне забарвлення може бути немотивованим або слабо мотивованим» (Лисиченко, 2006: 21);

6) «в основі емоційного компонента, як і в основі лексичного значення в цілому, лежать не всі ознаки даного явища, а тільки частина їх» (Лисиченко, 2006: 21);

7) «у художніх творах суперечність між сукупністю ознак явища і його емоційним забарвленням може стати основою художнього образу» (Лисиченко, 2006: 21);

8) у системі слів з експресивно-емоційним компонентом значення «слід окремо виділити слова, які називають почуття (радість, сум, гордість, любов, ненависть) або виражають оцінку явищ (добрий, гарний, сердечний, гидкий, сердитий, радіти, веселитись, пишатись, печалитись тощо). У таких словах емоції є суттю їх предметно-понятійної віднесеності, отже, в них логічний і експресивний компоненти збігаються. Тому <...> їх не можна вилучати із складу емоційної лексики, але й не можна зводити всю емоційну лексику до таких слів» (Лисиченко, 2006: 21).

Теорія прагмалінгвістики й лінгвоаксіології на сьогодні має суттєвий розвиток: прагматичне значення розглядають як таке, що має природу, відмінну від значення семантичного. А в структурі ЛЗ виокремлюють денотативне, сигніфікативне й прагматичне значення, що характеризується можливим набором таких сем, як оцінна, емоційна, що завжди пов'язана з оцінкою (емоційно-оцінна), експресивна, асоціативна, стильова, стилістична з їхніми різновидами. Однак проблема виокремлення оцінних, емоційно-оцінних й експресивних (що не завжди виражають оцінку) сем як компонентів значення залишається актуальною. Оцінна сема може входити в денотативну чи сигніфікативну частину ЛЗ залежно від типу значення слова – лексико-граматичних сем, зокрема конкретності й абстрактності. Наприклад, лексема *стіл* в первинному значенні не містить оцінної семи, а лексема *правда* її містить у своєму первинному значенні (традиційна методика визначення – експертиза за відповідності

лексичного значення вимірам оцінки: 'і це добре' чи 'і це погано') (див. про це: Космеда, 2000).

Об'єктивне й суб'єктивне лексичне значення в концепції Л. А. Лисиченко. Розглядаючи проблему типів лексичного значення Л. А. Лисиченко схарактеризувала опозицію *об'єктивне й суб'єктивне* лексичне значення, порівн.:

1) «для мови як засобу спілкування основним є об'єктивний зміст слова, який ґрунтується на понятті. Саме завдяки об'єктивному змістові лексичного значення всі носії мови однаково розуміють його» (Лисиченко, 2006: 24) і

2) «суб'єктивні особливості значення пов'язані не з понятійним, а з предметним його компонентом. <...> Суб'єктивні особливості значення не є перешкодою для взаєморозуміння. У художній творчості вони можуть стати основою образної характеристики явища. <...> Але і для розуміння художнього образу, навіть переосмислення значення слова, необхідно, щоб індивідуальні, суб'єктивні елементи значення трималися на об'єктивній його основі, спільній для всіх мовців» (Лисиченко, 2006: 24).

Як видається, *теорія про типи суб'єктивного значення потребує подальшого вивчення*, а постулати професора Л. А. Лисиченко щодо складної природи лексичного значення можна спроектувати на граматичне значення, що завжди супроводжує значення лексичне. Природа граматичного значення також складна. Граматичне значення при певних трансформаціях може мотивувати появу прагматичних значень певного типу, насамперед оцінних (див. про це: Халіман, 2019).

Проблема вивчення назв особи зі значенням оцінки. Л. А. Лисиченко вважає, що «основним матеріалом для аналізу організації мовної картини світу служать віддієслівні іменники, система яких прозоро відбиває зв'язки між явищами лінгвальними і ментальними» (Лисиченко, 2008: 5). Аналізуючи віддієслівні іменники, Л. А. Лисиченко звертає увагу на специфіку їх значення, зауважуючи, що їхня семантика «пов'язана з валентністю, але не залежить від категорії перехідності мотивуючого слова» (Лисиченко, 2008: 46). До таких значень, на думку науковиці, належать насамперед агентивні. Зауважмо, що комплексне дослідження цілісної мікросистеми агентивних імен зі значенням морально-етичної оцінки в українській лінгвістиці здійснила Т. А. Космеда (див. про це: Космеда, 1997). Нагадаймо також,

що до складу мікросистеми агентивних імен входять назви осіб, які визначаються насамперед поняттями зі сфери етики та моралі. Термін *агентивне ім'я* розглядаємо як синонім до терміна *назва особи*. У мовознавстві цей термін інтерпретують як назву діячів (активних чи пасивних), виражених іменником: вони номінують тих, хто (1) виконує певну дію, (2) характеризується як носій певних ознак чи властивостей. Як уважають мовознавці, мікросистема назв особи зі значенням оцінки містка в кількісному відношенні й входить до складу найбільш уживаної лексики, що своєрідно відображається в різних стилях мови та мовлення (див. про це: Космеда, 1997: 210–211). Зокрема, Т. А. Космеда зазначає, що агентивні імена морально-етичної оцінки – це:

- а) «предметні слова»;
- б) «субстантиви-характеристики»;
- в) «слова з оцінним значенням» («оцінні слова» та «слова-оцінки») (Космеда, 1997: 290).

Називаючи предмет, агентивні оцінні іменники одночасно характеризують людину за певними ознаками, її ставленням до суспільства, інших людей тощо. Вони називають особу, водночас оцінюючи її за відповідною властивістю, якістю, дією з огляду на відповідність / невідповідність певній нормі.

Як видається, *агентивні оцінні імена* – продуктивний предмет дослідження *морфології оцінки* як нового наукового напрямку, мета якого – усебічне дослідження системи морфологічних засобів вираження оцінних значень з урахуванням їх прагматичних характеристик (Космеда, & Халіман, 2011: 21). Розроблення відповідної теорії граматики оцінки, частиною якої і є морфологія оцінки, «передбачає комплексний опис граматичних засобів вираження оцінних значень, що забезпечить вироблення правил уживання граматичних одиниць в оцінних функціях та трактування закономірностей їх тлумачення» (Космеда, & Халіман, 2011: 21). Погодьмося з О. Тараненком, який наголошує, що в «загальному комплексі значних змін у структурі, семантиці та стилістиці української мови кінця ХХ – початку ХХІ ст., які свідчать про мобілізацію мовних ресурсів для вираження ціннісних переорієнтацій та формування нової системи пріоритетів українського суспільства, важливе місце посідає активізація продуктивності творення, включаючи процеси запозичування,

та частотності функціонування багатьох структурно-семантичних моделей словотворення» (Тараненко, 2015: 9).

Л. А. Лисиченко писала, що «система значень іменників, утворених від дієслів, зумовлена семантикою і лексико-граматичними категоріями мотивуючого дієслова» (Лисиченко, 2008: 5) й мотивована не тільки змістом дієслівної основи, але й словотвірними афіксами (Лисиченко, 2008: 35). Учена нагадує, що «словотвірне значення – це абстрактне узагальнене значення мотивованого слова, що ґрунтується на співвідношенні семантики похідного (мотивованого) і твірного (мотивуючого) слова та виражається певними внутрісловесними словотвірними засобами – відповідним типом мотивуючої твірної основи та афіксами» (Лисиченко, 2008: 35). Як показують спостереження, названі лексичні одиниці перебувають під впливом домінувального механізму словотвору, оскільки всі вони належать до похідних лексем. Похідне слово ж розглядають як сегментну одиницю, у якій носіями значень виступають корінь та словотвірні афікси, а отже, семантика агентивних оцінних імен, зрозуміло, визначається значенням і коренів, й афіксів.

Аналізуючи семантику й прагматику похідних слів, зазвичай ураховують інтралінгвальні та екстралінгвістичні чинники. Указівка на наявність оцінної ознаки в значенні назви особи міститься в корені похідних найменувань: саме корінь несе в собі основне оцінне значення; суфікси ж переважно містять значення агентивності, однак вони також можуть бути носіями системи емоційно-оцінних значень, різних типів конотацій. Словотвірні афікси, зрозуміло, можуть містити вказівку не лише на оцінну, але й на емоційно-експресивну та стилістичну чи стильову забарвленість лексем, їх специфічну прагматичну тональність.

Л. А. Лисиченко переконана, що існує зв'язок між системою значень агентивного іменника, співвідносний з відповідним (мотивувальним) дієсловом, його категоріями, а тому «в системі іменників, співвідносних із дієсловом, обов'язково виявляються значення, пов'язані з прямим та супровідними при ньому об'єктами, інші ж типи об'єкта в системі значень іменника факультативні» (Лисиченко, 2008: 37).

У дослідницькій картотеці Л. А. Лисиченко агентивні віддієслівні іменники становлять близько 9% усіх полісемантичних іменників, утворених від дієслів, тобто ці одиниці місткі за змістом, структурою

ЛЗ. Усі агентивні імена, мотивовані безпосередньо дієсловом, називають особу як суб'єкт певної дії. Порівняно невелика кількість слів цієї групи, мотивована перехідними дієсловами опосередковано (близько 9% утворень від перехідних дієслів), називають особу як об'єкт дії (Лисиченко, 2008: 65). Професор розмірковує про те, що семантична парадигма агентивних імен, «мотивованих перехідним дієсловом, більш складна, у ній більше регулярних, передбачених системою мови типів творення значень, ніж у парадигмі, мотивованій неперехідними дієсловами. Це пояснюється <...> тим, що у перехідних дієслів більш складні лексико-граматичні зв'язки і структура значення» (Лисиченко, 2008: 77). Дослідниця зауважує, що «значення об'єкта дії спостерігаються тільки в іменників, опосередковано мотивованих дієсловом, – *вилупок, виродок, вихованець, годованець*. Більшість прямих значень об'єкта дії є емоційно забарвленими із виразним негативним емоціональним компонентом (див. ще *кастрат, недоносок*), що й зумовлює наявність у них похідних, виключно оцінних, значень» (Лисиченко, 2008: 65).

Л. А. Лисиченко наголошує, що спостерігається актуалізація застарілих похідних агентивних імен, які називають особу за властивістю: ці номінації, як доводить науковиця, раніше не мали негативного забарвлення, а інколи відображали й позитивний оцінний елемент. Повертаючись до вжитку, такі агентивні імена можуть вже набувати протилежного негативного оцінного значення, наприклад: *заробітчанин, найманець, наймит* – це 'ті, які працюють лише заради грошей, керуючись корисливими інтересами'. Простежуємо моделювання аксіологічної бінарності. Л. А. Лисиченко вважає, що «збереження або ж актуалізація застарілих слів в оцінному значенні досить поширене явище в українській мові» (Лисиченко, 2008: 66).

Професор також констатує: «...похідні значення можуть характеризуватися тим, що називають особу не як діяча, а як носія певної ознаки (*лакувальник, наймит*)» (Лисиченко, 2008: 68); порівн.: *лакувальник* – 1) 'фахівець із лакування'; 2) перен. 'той, хто приховує, маскує недоліки, прикрашаючи дійсність'. Як висновкує дослідниця, такі агентивні імена «мають виразний негативний оцінний елемент». Рідше похідні лексико-семантичні відтінки в таких іменниках містять позитивну оцінку, порівн.: *заспівувач* – 1) 'співак, який виконує заспів або починає спів, підхоплюваний хором'; 2) перен. 'організатор,

зачинатель якої-небудь справи; ініціатор' (див.: Лисиченко, 2008: 68). Отже, похідні значення актуалізують негативну й рідше позитивну оцінку в агентивних іменах.

Л. А. Лисиченко переконана, що «похідні лексико-семантичні відтінки в іменниках, мотивованих пасивними дієприкметниками та віддієслівними прикметниками, є об'єктними. Диференціація значень відбувається <...> за емоціональним компонентом значення (*недобиток, недоносок*)» (Лисиченко, 2008: 70), носієм якого в подібних агентивних іменах є твірна основа, афікси додають негативну емоційно-експресивну та стилістичну забарвленість лексем.

Віддієслівні агентивні імена, що називають у прямому значенні осіб і мотивовані неперехідним дієсловом, становлять у вибірці Л. А. Лисиченко «порівняно невелику кількість полісемантичних іменників з твірною основою дієслова (близько 2,5%). Усі вони мають пряме значення “суб'єкт дії”, виражене основою дієслова» (Лисиченко, 2008: 71). Дослідниця зауважує, що «у 29,5% іменників аналізованої групи прямі значення характеризують людину за внутрішніми властивостями» (Лисиченко, 2008: 71), а відтак виражають позитивні та негативні оцінні значення, оскільки «у подібних словах похідні лексико-семантичні відтінки позначаються переважно розмовною стилістичною характеристикою й іронічним або жартівливим емоціональним компонентом» (Лисиченко, 2008: 72), порівн.: *крутий* – ‘хитра та спритна людина’; *колотник* – ‘сварлива людина, забіяка’; *лизун* – ‘той, хто любить лизатися’.

На думку Л. А. Лисиченко, значна кількість агентивних імен, що «характеризують особу за зовнішніми рухами чи діями, мають похідні лексико-семантичні відтінки, що є назвами негативних внутрішніх властивостей людини (*дзвонар, крутько*)» (Лисиченко, 2008: 72–73), та актуалізують негативне оцінне значення, порівн.: *дзвонар* – 1) ‘служитель, який дзвонить у церковні дзвони’; 2) перен., зневажл. ‘той, хто без потреби багато говорить; базіка, плетун’.

Л. А. Лисиченко вважає, що (1) в іменниках, співвідносних із перехідними дієсловами, переважають похідні, що мотивуються в семантичному відношенні тими компонентами дієслова, що лежать поза поняттєвим ядром значення і виражають певні зв'язки явища, (2) а в іменниках з основою дієслова неперехідного тільки агентивні похідні значення, що становлять порівняно із значеннями дії

невелику кількість, зумовлені валентністю. Похідні ж дії виявляють безпосередні зв'язки з поняттєвою основою мотивуючого лексико-семантичного відтінку дієслова (див.: Лисиченко, 2008: 51).

Дослідивши віддієслівні агентивні імена, професор Л. А. Лисиченко наголошує, що аналіз семантичних парадигм віддієслівних агентивних імен виявляє таке: (1) «в них знаходять вираження міжрівневі зв'язки мовних одиниць – відношення лексико-семантичної, словотвірної й граматичної системи аналізованого класу іменників і дієслова, що мотивує їх» (Лисиченко, 2008: 87); (2) міжрівневі відношення виражаються в тому, що «система значень іменника і ширше – іменників, мотивованих одним словом, становлять виражену певними словотвірними засобами парадигму, склад, характер якої зумовлені семантичною і лексико-граматичною (категорія семантичної переходності) структурою мотивуючого дієслова» (Лисиченко, 2008: 87).

Висновки

Аналіз наукового доробку Л. А. Лисиченко демонструє, що дослідниця розглядала проблематику лінгвоаксіології аспектуально, наголошуючи, що оцінка (а) послідовно й своєрідно відображається в МКС, (б) міститься в структурі лексичних (ядро чи периферія) і граматичних (на прикладі аналізу лексичного й граматичного значень віддієслівних агентивних імен) значень. Крім того, учена (в) ставила проблему виокремлення об'єктивних і суб'єктивних значень, хоч типи суб'єктивних значень не окреслила. Це питання залишається відкритим.

Дослідження, виконані Л. А. Лисиченко у фокусі визначення своєрідної граматикизації аксіологічності, дає змогу побачити динаміку й у граматичній системі, формує новий погляд на традиційну граматичну проблематику та, відповідно, сприяє розвитку самої граматичної науки, зокрема й граматичної прагматики, аксіологічної прагмалінгвістики, граматики оцінки.

Перспективу дослідження вбачаємо в тому, що розроблені вченою постулати щодо теорії лінгвоаксіології необхідно актуалізувати й продовжити; доцільно також спроектувати розглянуті підходи до вивчення актуалізованого матеріалу під час порівняльно-зіставних досліджень, що дасть змогу прозоріше виявити семантико-граматичну та прагматичну своєрідність оцінних одиниць української мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. **Космеда, Т. А.** (1997). Функціонально-семасіологіческое исследование имен предметно-признаковой семантики. В *Очерки по функциональной лексикологии* (с. 209–351). Львов: Світ. 2. **Космеда, Т.** (2000). Аксіологічні аспекти прагмалінгвістики: формування і розвиток категорії оцінки. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. 3. **Космеда, Т., & Халіман, О.** (2011). “Граматика оцінки” як актуальна проблема сучасного мовознавства. *Лінгвістичні студії*, 22, 17–23. 4. **Лисиченко, Л. А.** (2008). Багатозначність у лексико-семантичній системі: структурний, семантичний, когнітивний аспекти. Харків: ВГ «Основа». 5. **Лисиченко, Л. А.** (2006). Лексико-семантична система української мови. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди. 6. **Лисиченко, Л. А.** (2008). Мовна картина світу: лексико-семантичний вимір. Харків: ВГ «Основа». 7. **Тараненко, О.** (2015). Актуалізовані моделі в системі словотворення сучасної української мови (кінець XX–XXI ст.). Київ: Вид. дім Дмитра Бурого. 8. **Халіман, О. В.** (2019). Граматика оцінки: морфологічні категорії української мови. Харків: Майдан.

REFERENCES

1. **Kosmeda, T. A.** (1997). Funkcional'no-semasiologicheskoe issledovanie imen predmetno-priznakovoj semantiki [Functional-semasiological study of names of subject-featured semantics]. In *Oчерки по функциональной лексикологии: monografiya – Essays on functional lexicology* (с. 209–351). L'vov: Izd-vo «Svit» [in Russian]. 2. **Kosmeda, T.** (2000). *Aksiologichni aspekty prahmalinhvistyky: formuvannia i rozvytok katehorii otsinky* [Axiological aspects of pragmalinguistics: formation and development of the category of evaluation]. Lviv: LNU im. Ivana Franka [in Ukrainian]. 3. **Kosmeda, T., & Khaliman, O.** (2011). “Hramatyka otsinky” yak aktualna problema suchasnoho movoznavstva [“Grammar of evaluation” as an actual problem of modern linguistics]. *Linhvistychni studii – Linguistic studies*, 22, 17–23 [in Ukrainian]. 4. **Lysychnenko, L. A.** (2008). *Bahatoznachnist u leksyko-semantychnii systemi: strukturnyi, semantychnyi, kohnityvnyi aspekty* [Ambiguity in the lexical-semantic system: structural, semantic, cognitive aspects]. Kharkiv: VH «Osnova» [in Ukrainian]. 5. **Lysychnenko, L. A.** (2006). *Leksyko-semantychna systema ukrainskoi movy* [The lexical-semantic system of the Ukrainian language]. Kharkiv: KhNPU imeni H. S. Skovorody [in Ukrainian]. 6. **Lysychnenko, L. A.** (2008). *Movna kartyna svitu: leksyko-semantychnyi vymir* [Linguistic picture of the world: lexico-semantic dimension]. Kharkiv: VH «Osnova» [in Ukrainian]. 7. **Taranenko, O.** (2015). *Aktualizovani modeli v systemi slovotvorennia suchasnoi ukrainskoi movy (kinets XX–XXI st.)* [Updated models in the word-formation system of the modern Ukrainian language (end of the 20th–21st centuries)]. Kyiv: Vyd. dim Dmytra Burago [in Ukrainian]. 8. **Khaliman, O. V.** (2019). *Hramatyka otsinky: morfolohichni katehorii ukrainskoi movy* [Grammar of evaluation: morphological categories of the Ukrainian language]. Kharkiv: Maidan [in Ukrainian].

Ковтун Оксана Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і практики перекладу факультету іноземних мов, Донецький національний університет імені Василя Стуса; вул. Академіка Янгеля, 4, Вінниця, 21007, Україна.

Tel.: +380979611640

E-mail: o.kovtun@donnu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-9139-8987>

Kovtun Oksana Volodymyrivna – Candidate of Philological Sciences (Ph.D.), Docent, Associate Professor at the Department of the Theory and Practice of Translation, Faculty of Foreign Languages, Vasyl Stus Donetsk National University; 4 Akademika Yanhelia Str., Vinnytsia, 21007, Ukraine.

Надійшла до редакції 21 лютого 2023 року

CITATION

ДСТУ 8302:2015: Ковтун О. В. Проблематика лінгвоаксіології в інтерпретації Л. А. Лисиченко. *Лінгвістичні дослідження*: зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди / гол. ред. О. В. Халіман. Харків, 2023. Вип. 58. С. 41–52. DOI: <https://doi.org/10.34142/23127546.2023.58.04>

АРА: Ковтун, О. В. (2023). Проблематика лінгвоаксіології в інтерпретації Л. А. Лисиченко. *Лінгвістичні дослідження*, 58, 41–52. DOI: <https://doi.org/10.34142/23127546.2023.58.04>